

viszonyokkal behatóbban foglalkozik, ha nem is éppen matematikai pontossággal, de logikai következtetés útján ezt a létszámot legalább is tízezerre teheti. A küszöbön álló népszámlálás alkalmából a kitöltendő czédulákon csak két alakban tüntethetjük fel örménységünket, u.m.: vagy örmény anyanyelvűnek, vagy örmény katolikusnak kell magunkat bejegyeznünk. Minthogy sajnós, de az örmény nyelv ismeretével - önhibáján kívül - nem mindenki dicsekedhetik: nagyfontosságú az az egyházjogilag bebizonyított körülmény, miszerint sajátírítású templomunk hiányában mint eddig, úgy ezután is élhetünk a latin rítus szerint, keresztelhetnek és elanyakönyvelhetnek minket vagy gyermekeinket római katolikusoknak, mindazonáltal ősapáinktól örökölt örmény katolikus jellegünket el nem veszítettük, sőt pl. új örmény egyházközség keletkezése folytán ősi szertartásunkhoz bármikor utódainkban is visszatérhetünk; mert velünk született rítusunkat pápai engedély nélkül önkényüleg meg nem változtathatjuk. Ennélfogva azért is jogosan vallhatják magukat az összes hazai örmények a népszámlálási lapokon örmény katolikusoknak, nehogy a központi statisztikai hivatal minden utólagos tiltakozás ellenére napirendre térjen felettünk.

Merza Gyula

Keresztszülők örménymagyar családoknál a Szilágyságban

A Szilágyságban szülőföldre lelő örménymagyarság a "szórványnak is szórványa" volt. Szilágysomlyó, Kraszna, Krasznahorvát, Zilah, Zsibó magyar többségű vásártartó helységek voltak. De néha az örmények, ha a gazdasági felemelkedés megkívánta, román községekben is meghúzódtak. (Vármező - Bucium, Maladéj - Maladia és mások). Mindezt csak azért jelezzük előre, hogy meglássuk a körülmények ellenére is hagyományörző, hűséges jellemüket. Az erdélyi örménység a múlt század derekán már magyar nyelvű. Hagyományai, szokásai, vallása még hosszú ideig (reméljük, a jövőben is!) egységesen az örménységhez kötötték és kötik ma is.

Az előbbi állítást jól példázza a Szilágyságba betelepülő és ott végképp magyarrá váló örmény családok összetartozása, az együttműködés a mindennapi életben. A ma Szilágysomlyón élő (és viszonylag népes) Vida család levél- és irattára értékes adatokat őriz. Az 1850-ben született Patruban Annának (szülei Patruban Domokos és Bocsánczi Mária) keresztzülei Lukács Emánuel és Markovics Zsuzsánna. 1846-ban született Miron Gergely Korbuly Gergely és Lukács Rebeka tartotta keresztvíz alá.

1872-ben Miron Rebeka (szülei Miron Gergely kereskedő és Patruban Anna) keresztzülei Bocsánczi Simon és Beteg Regina.

Az örménymagyar házasságok tanúi is saját köreikből kerültek ki és az esemény majdnem mindig a római katolikus szertartás szerint történt. Letelepedésük helyén vagy már volt római katolikus templom, vagy az örmények maguk is hozzájárultak építéséhez. Itt említjük meg, hogy 150-100 évvel ezelőtt Erdély románságának többsége görög katolikus, azaz unitus hiten volt. A Szilágyságban mindenféleképpen. Így történhetett meg, Hogy Pungutz Bogdán (született Vármezőn 1872-ben) keresztzülei a görögkatolikus Csupe Gligor és Pecse Iana lett.

Mintegy megerősítve az elmondottakat, közlünk néhány adatot a szilágysomlyói Duha család "irattárából". 1829 április 12. született Csiky Veronika, Csiky Gergely és Mártonffi Terézia házasságából, még Szamosújvárt, keresztzülei István és Duha Anna. 1851-ben Veronika férjhez megy Duha Tódor örmény katolikus kereskedő-földbirtokoshoz, házasságukból születik Duha Gergely-János, keresztzülei Gajzágó Emánuel neje, Erzsébet és főtisztelendő Mártonfi Antal s. lelkész. Példák sorát hozhatnók még annak alátámasztására, hogy örmény őseink a magyarrá válás után is (ami elkerülhetetlen és magától érthető a mi helyzetünkben,

számarányunkat véve alapul, egyben természetes folyamat) hűek voltak szokásaikhoz, egyházukhoz, egymáshoz. Ezt is bizonyítják házasságaik, a keresztszülők megválogatása, felkérése.

Csodálatra méltó az élet szép, egyszerű folyása.

Joikits Attila

Híradó

A Fővárosi Örmény Klub szokásos klubestje 2001. január 18-án lesz a Magyarok Házában, Budapest, V. kerület, Semmelweis u. 1-3. alatt, a Zeneteremben.

Folytatjuk a gyűjtést a gyergyószentmiklósi, és az erzsébetvárosi templom felújítására! Kérünk mindenkit, támogassa ezt a fontos célt, műemléktemplomaink megőrzését. Az adományokat az impresszumban közölt címen (az EÖGYKE székhelyén) és bankszámlán is el lehet juttatni.

A számlaszám: 10100792-72594972-00000007

Nemrég jelent meg kiadásunkban - mint az olvasóink előtt ismeretes - Gudenus János József Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája c. könyve. Megjelenését a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma 150 ezer forinttal támogatta. Ezúton is köszönjük pályázatunk támogatását. Kérjük a könyvben tárgyalt családok tagjait, hogy bármilyen hibás adat, vagy hiányosság esetén írásban jelezzék észrevételeiket, kiegészítéseiket, hogy a bővített, javított kiadásba bevezethessük.

Könyvadományokat gyűjtünk a TÉKA könyvtárának támogatására! Elsősorban a 2000-ben az Erdélyi Örmény Gyökerek magyar irodalom alapműveire számítunk!

2000-ben az *Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület* (EÖGYKE), valamint a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása (BÖKÖT) feladatai megvalósításához a következő pályázati támogatásokban részesült:

Az EÖGYKE a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától, mint támogatótól kapott:
-szervezet-támogatásra: 600 ezer Ft-ot, - az Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája c. Gudenus-mű színes képmellékletekkel ékes, kötött, keménytáblás kiadására: 150 ezer Ft-ot, - budapesti kerületekben a hazai örménység bemutatására szervezett kiállítások céljára: 100 ezer Ft-ot.

A Fővárosi Közgyűlés Kisebbségi, Emberi Jogi és Vallásügyi Bizottsága - Esélyegyenlőségi Alaptól kiállítások szervezésére 140 ezer Ft-ot, - Humanitas Civitatistól a Magyarörmény Nemzetközi Kulturális Napok Budapesten elnevezésű rendezvényre 50 ezer Ft-ot.

A BÖKÖT a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumától a négy éve működő Fővárosi Örmény Klub folytonosságának további biztosítására: 120 ezer Ft-ot.

A Fővárosi Közgyűlés Kisebbségi, Emberi Jogi és Vallásügyi Bizottsága Esélyegyenlőség Alaptól a működés biztosítására: 190 ezer Ft-ot.

A Keresztes-család családfája

Keresztes Antal leszármazottai

Keresztes Antal b. 1847, Ditró, m. Csibi Rozália, b. 1849, Ditró, d. 1914, Ditró. Keresztes died 1914.